

Probiotika forebygger trolig diaré hos barn



Omtalt av Marita S. Fønhus

Probiotika forebygger trolig diaré hos barn som går på antibiotika. Det viser en Cochrane-oversikt.

Hva sier forskningen?

I systematiske oversikter samles tilgjengelig forskning. I denne systematiske oversikten har forfatterne samlet forskning om og vurdert effekt av å gi probiotika til barn som går på antibiotika.

Sammenliknet med å gi placebo (narremedisin), annen behandling eller ingen probiotika viser resultatene at probiotika:

- trolig fører til at færre barn som går på antibiotika får diaré (middels tillit til resultatet)
- muligens korter ned varigheten på diaréen hos barn som får diaré mens de går antibiotika (liten tillit til resultatet)
- muligens redusere avføringshyppigheten hos barn som går på antibiotika (liten tillit til resultatet)

Vi vet ikke nok til å kunne si om det oppstår flere, like mange eller færre bivirkninger da tilliten til resultatet som gjelder bivirkninger, er svært liten.

Tilliten til resultatet angir hvor sannsynlig det er at forskningsresultatet ligger nær den sanne effekt. Jo større tillit, desto sikrere kan vi være på at resultatet ligger nær den sanne effekt.



Illustrasjon: Colourbox

Resultattabell. Probiotika gitt til barn som går på antibiotika

Resultater: hva skjer?	Barn som IKKE får probiotika	Barn som får probiotika	Tillit til resultatet
Diaré Blant barn som får probiotika vil trolig færre barn få diaré mens de går på antibiotika	191 per 1000	88 per 1000 (67 til 116 per 1000)*	⊕⊕⊕○ Middels
Diarévarighet Blant barn som får probiotika vil muligens varigheten på diaréen kortes ned hos barn som får diaré mens de går antibiotika	4 dager (median) (spennvidde på 0,7 til 4,7 dager)	0,6 færre dager med diaré (1,18 til 0,02 færre dager)*	⊕⊕○○ Liten
Avføringshyppighet Blant barn som får probiotika vil muligens avføringshyppigheten reduseres mens de går på antibiotika	1,75 «tømminger» (median) (spennvidde på 1 til 5 «tømminger»)	0,3 færre «tømminger» (0,6 færre til 0)*	⊕⊕○○ Liten
Bivirkninger Hvorvidt barn som får probiotika får flere eller færre bivirkninger enn de barna som ikke får probiotika, vet vi ikke	Vi rapporterer ikke tall vi har svært liten tillit til		⊕○○○ Svært liten

* Tallene i parentes viser feilmarginen - et mål på hvor usikkert resultatet er på grunn av tilfeldigheter.

Bakgrunn

Hva er probiotika?

Probiotika finnes i meieriprodukter som yoghurt og surmelk eller som kosttilskudd (som Idoform). Lactobacillus (melkesyrebakterier) og Bifidobacterium er de viktigste bakteriestammene man finner i probiotika. Dette er bakterier som finnes naturlig i tarmen, og som antas å ha en helsebringende effekt ved å forsvare mot skadelige bakterier, delta i fordøyelsesprosesser og bidra i utviklingen av immunforsvaret.

Antibiotika og diaré

I tarmen finner vi mer enn 400 typer bakterier som alle er viktige for en normal tarmfunksjon. Antibiotikabruk kan forstyrre balansen av disse bakteriene og man kan få symptomer som løs mage eller diaré. Diaré rammer rundt 11 til 40 prosent av barn som går på bredspektrede antibiotika, og er den hyppigste bivirkningen ved antibiotikabruk. De fleste tilfellene av antibiotika-assosiert diaré er relativt milde og går over av seg selv, men noen får betydelige plager som kraftig diaré og magekramper. Eldre, personer med nedsatt immunforsvar og personer som ligger på sykehus er mer utsatt for alvorlig diaré i forbindelse med antibiotikabruk, men også små barn kan få alvorlig diaré.

Hva er denne informasjonen basert på?

Forfatterne av Cochrane-oversikten oppdaterte en tidligere systematisk oversikt. De søkte systematisk i aktuelle forskningsdatabaser i november 2014, og fant sju nye studier slik at de inkluderte totalt 23 randomiserte kontrollerte studier med til sammen 3938 barn i denne oppdaterte systematiske oversikten.

Barna var fra én måned til 18 år gamle. Barna gikk på antibiotika for:

- øvre eller nedre luftveisinfeksjoner eller øreinfeksjoner (fem studier)
- mage-/tarminfeksjoner (4 studier)
- forskjellige typer infeksjoner (ni studier)
- hjernehinnebetennelse eller blodforgiftning (én studie)
- ikke oppgitt (fire studier)

Barna ble rekruttert fra ulike helsesettinger, hovedsakelig fra legekontorer og sykehus. Studiene ble utført i Polen (fire studier), USA (tre studier), Kina (to studier), Iran (to studier), Italia (to studier), Finland, Frankrike, England, Australia, Brasil, Filippinene, Tyrkia, Bulgaria, Thailand, og den Tsjekiske Republikk. Definisjonen på diaré varierte blant de inkluderte studiene.

Lengden på antibiotikakurene varierte, fra tre dager til 30 dager. Hos de barna som fikk probiotika, ble dette gitt sammen med antibiotikakuren.

Kilde

Goldenberg JZ, Lytvyn L, Steurich J, Parkin P, Mahant S, Johnston BC. Probiotics for the prevention of pediatric antibiotic-associated diarrhea. Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 12. Art. No.: CD004827. DOI: 10.1002/14651858.CD004827.pub4.